

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України
з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів
25 вересня 2024 року

Веде засідання голова Комітету ТРЕТЬЯКОВА Г.М.

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, шановні народні депутати, шановні запрошені на засідання комітету! Скажіть, будь ласка, є пан Бабенко чи пан Арсенюк? Якщо є, голос подайте. Немає. Тоді давайте я проведу перекличку.

Третьякова на місці.

Цимбалюк Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М. На місці. Вітаю, Галино Миколаївно.

ГОЛОВУЮЧА. Вітаю, Михайло Михайловичу.

Струневич Вадим.

Бабенко Микола.

Арсенюк Олег.

Гривко Сергій.

Остапенко Анатолій.

Никорак Ірина.

Тарасенко Тарас.

Тимошенко Юлія.

Циба Тетяна.

Михайло Михайлович, ми з вами два тополя.

ЦИМБАЛЮК М.М. Так як ви, то ви один за чотирьох. Я можу потягнути за двох. Ось майже кворум.

ГОЛОВУЮЧА. Я думаю, що ви теж можете за чотирьох, таким чином рахуємо, що нас вісім. Напишемо таку методику обрахунку голосів на участі комітету.

ЦИМБАЛЮК М.М. Думаю, зараз долучаться колеги.

ГОЛОВУЮЧА. Да, я теж думаю.

ГРИВКО С.Д. Галина Миколаївна, я з вами.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Сергій, добрий день.

ГРИВКО С.Д. Бажаю здоров'я.

ГОЛОВУЮЧА. Навзаєм.

Шановні колеги народні депутати, якщо хтось ще підключився, подайте голос.

Циба Тетяна є з нами? Пані Тетяна.

ЦИБА Т.В. Доброго дня, колеги. Вітаю. Буду сьогодні онлайн.

ГОЛОВУЮЧА. Вітаю, пані Тетяна. О, пан Анатолій є. Тепер у мене є кому передати функції. Я передам пану Анатолію Остапенку, да. Я плюсики поставила, хто є. Нас четверо лише.

_____. Я вітаю вас, колеги, добрий день.

ГОЛОВУЮЧА. Я, мабуть, зараз, поки всі під'єднаються. Я думаю, що всі, хто під'єднаються, якщо у нас буде там кворум, я пропоную зразу розглянути питання друге. Я буду пропонувати Цимбалюка Михайла

Михайловича на голову робочої групи по законопроекту 11225, щоб ми, може, проголосували, бо там група має почати працювати. Правки там ще до 1 жовтня і потім його чекають багато громадських організацій і багато військових, щоб ми не гальмували роботу.

Поки ми ще тут збираємося, пані Оксана, наша міністерка соціальної політики, з нами, пані Оксана Жолнович. Якщо пізніше під'єднається Мінфін, Роман Єрмоличев, тоді я буду просити вас, щоб ви презентували бюджет в нашій частині.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Доброго дня. Готова, як скажете.

ГОЛОВУЮЧА. Роман є, все. Роман Єрмоличев є.

Шановні народні депутати, я думаю, що ми можемо розпочати. У нас ведеться запис. У нас сьогодні два питання у порядку денному.

Перше, це розгляд проекту Закону про Державний бюджет України на 2025 рік. Хоча ми не є основним комітетом щодо державного бюджету, це комітет наш бюджетної політики, пані Роксолани Підласої, під її керівництвом. Водночас соціальна частина бюджету настільки потерпала змін у цьому державному бюджеті, я думаю, що наш комітет один із головних з точки зору балансування, яке вимушено впровадило Міністерство фінансів під час підготовки цього проекту на 2025 рік.

Шановні народні депутати, в мене тоді пропозиція, з нами Роман Єрмоличев, надати йому слово, а потім надати слово міністру соціальної політики. І оскільки бюджет Міністерства соціальної політики серед міністерств, яким опікується наш комітет, найбільший і в структурі Міністерства соцполітики знаходиться Пенсійний фонд, розмір обігових коштів яких в цьому році більше ніж 800 мільярдів разом з житлово-комунальною субсидією, таким чином, ми послухаємо Міністерство соцполітики. Потім, якщо до нас приєднається хтось з Міністерства ветеранів, пані Наталія Калмикова з нами. У нас є ще частина, яка

стосується Міністерства економіки. Якщо є пані Бережна Тетяна з нами... З нами. Вітаю!

Таким чином, ми послухаємо Мінфін, Мінсоцполітики, Мінвет, потім Мінекономіки, а потім вже будемо від комітету, від листа... Юлія Володимирівна Тимошенко надіслала великого листа на 36 сторінках, переважно в якій дуже багато мудрих роздумів щодо нашого бюджету. Тому такий порядок. Немає зауважень?

ЦИМБАЛЮК М.М. Підтримується. Починаємо роботу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, Михайло Михайлович.

Тоді Міністерство фінансів готується... Давайте ще раз пан Анатолій Остапенко проведе перекличку, хто з нами.

ОСТАПЕНКО А.Д. Третьякова Галина Миколаївна.

ГОЛОВУЮЧА. На місці.

ОСТАПЕНКО А.Д. Цимбалюк Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М. На місці.

ОСТАПЕНКО А.Д. Струневич Вадим Олегович. Відсутній.

Бабенко Микола Вікторович.

Арсенюк Олег Олексійович.

Гривко Сергій Дмитрович.

ГРИВКО С.Д. Гривко з вами.

ОСТАПЕНКО А.Д. Остапенко Анатолій Дмитрович на місці.

Никорак Ірина Петрівна.

НИКОРАК І.П. Колеги, Никорак присутня. Доброго дня.

ОСТАПЕНКО А.Д. Дякую.

Тарасенко Тарас Петрович.

ТАРАСЕНКО Т.П. Доброго дня. Тарасенко є.

ОСТАПЕНКО А.Д. Тимошенко Юлія Володимирівна. Відсутня.

Циба Тетяна Вікторівна.

ЦИБА Т.В. Колеги, я на зв'язку.

ОСТАПЕНКО А.Д. Сім чоловік. Можемо проводити засідання.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Є кворум, зібралися.

Будь ласка, пан Роман Єрмоличев, заступник міністра фінансів.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Доброго дня, шановні народні депутати! Я спробую коротко, мабуть, щоб ми потім пройшлися по питанням, які будуть від народних депутатів, я буду намагатися відповісти те, що ми як від уряду і від Мінфіну намагалися вкласти і збалансувати в державний бюджет.

Коротко хочу озвучити. Ми розуміємо, в яких умовах ми формуємо бюджет. Нам вдалося відновити середньострокове бюджетне планування, звичайно, це перший рік після повномасштабного вторгнення, де ми як Мінфін намагаємося все-таки відновити плановість і прогнозованість державного бюджету.

Якщо повертатися до показників державного бюджету, то хочу сказати про те, що доходи загального фонду в цілому по країні плануються на наступний рік 2 трильйони 7 мільярдів гривень. Хочу на цих цифрах закцентувати увагу. При цьому витрати державного бюджету заплановані 3 трильйони і 6... 600 мільярдів гривень. Тобто по факту 1 трильйон 600 мільярдів у нас фактично дефіцит, який не покривається внутрішніми резервами і внутрішніми доходами. І ми розуміємо, на що витрачаються і мають витрачатися доходи, внутрішні доходи. Це в першу чергу оборона, і всі ці видатки, які доходи загального фонду збираються всередині країни, вони спрямовуються безпосередньо на сектор безпеки і оборони, який на наступний рік планується в таких же обсягах, як і доходи, - це 2 трильйони гривень.

Наступне, що лівова частка витрат державного бюджету – це виконання боргових зобов'язань. Ми розуміємо, чому ці великі боргові зобов'язання, бо ми розуміємо, що нам треба запозичувати, щоб фінансувати все інше. Це близько 500 мільярдів гривень, це виконання боргових зобов'язань.

І наступна, третя по величині витратна частина бюджету, - це соціальна, це 421 мільярд гривень, який запланований на наступний рік. І там вже йдуть інші сфери: охорона здоров'я і освіта, я їх не буду називати ці цифри, вони йдуть в значно менших масштабах ніж соціальна сфера.

Які новації в соціальній сфері? Даже не новації, ми, в принципі, якщо говорити, чому закладені такі показники по соціалці, звичайно, це ми їх формували на діючій нормативно-правовій базі і, звичайно, зменшення контингенту. Ми розуміємо чудово, що внаслідок війни у нас зменшується контингент отримувачів соціальних допомог. Та сама народжуваність, той самий "паунок малюка" і все інше, тобто це впливає на економію витрат державного бюджету. Воно погано звучить, але воно так і є. Ми внаслідок цього економимо для бюджету кошти. Звичайно, їх треба думати, на які цілі переспрямувати, можливо, подивитися, які самі пріоритети ми можемо

визначити, нові пріоритети для розвитку соціальної сфери. І Мінсоц активно в цьому працює, зокрема є окрема бюджетна програма щодо розвитку соціальних послуг, є пілотні проекти, які за підтримки Оксани Іванівни, вони запроваджуються в регіонах, і, я думаю, будуть діяти і в майбутньому.

Коротко, що заплановано в бюджеті. Мабуть, бачили з текстової частини щодо Ощадбанку, щодо повернення. Я вважаю, що це правильна історія в частині підтримки ліквідності саме Пенсійного фонду, а не ліквідності Ощадбанку. І тут не йде мова про забирання якихось коштів пенсіонерів, це просто як джерело зберігання цих коштів саме в Пенсійному фонді. Людина повертається, людина, виявляється, що вона жива, вона приходить в Пенсійний фонд – і, звичайно, отримує ту пенсію, яка їй нарахована.

Сума, яку ми очікуємо від Ощадбанку, - це близько 11 мільярдів гривень. Я думаю, це суттєва сума, яка допоможе Пенсійному фонду в майбутньому щодо їх ліквідності.

Є речі, які, мабуть, уже треба повертати. Це, зокрема, повернення сплати ЄСВ ФОПами III групи. Я думаю, що це також правильна річ, в частині навіть того страхового стажу і про майбутнє, про те, що їм не зараховується страховий стаж, коли вони не платять ЄСВ. І плюс підняття порогу сплати ЄСВ від 120 до 160 тисяч, враховуючи, що це - ми дивилися по даних, це за перший квартал, - близько 47 тисяч суб'єктів, даже не суб'єктів, а громадян, які, ми проводили статистику, що в першому кварталі поточного року це близько 47 тисяч отримують в межах цих параметрів такі зарплати. Тобто ми очікуємо від цього надходження близько 3 мільярдів гривень.

Ну і, в принципі, щодо Пенсійного фонду. Є така історія, яку ми, і те, що в минулому році порядкувала Галина Миколаївна, в частині спрямування коштів фонду безробіття не на частину покриття саме страхової частини або пенсії, або чогось іншого, то уже на 25-й рік ми запропонували норму про те, що 5 мільярдів гривень від надлишку коштів у фонді безробіття піде

безпосередньо Пенсійному фонду на виплату пенсій, як джерело спеціального фонду. І є пропозиція, я думаю, що в уряді, мабуть, з підтримкою уже комітету і народних депутатів щодо перерозподілу ЄСВ на наступний рік, щоб на користь Пенсійного фонду, враховуючи надлишки коштів у фонді безробіття. Але це вже буде наступним кроком.

По соціалці все. Я думаю, Оксана Іванівна, більш предметніше розкаже.

По ветеранах. Хочу зацентувати по ветеранах, це також у нас один з пріоритетів. Звичайно, там суму невеликі, якщо брати, порівнюючи з соціальним захистом, на сьогодні у бюджеті передбачено 5,8 мільярда. Але хочу наголосити, 5,8 мільярда, це понятно, якщо дивитися порівняння 24-го і 25-го, це врази менше. Чому? Поясню, щоб не викликало це якоїсь зради і всього іншого. 5,8 – це саме поточні видатки, поточні видатки на ті всі програми підтримки ветеранів, які заплановані і які будуть реалізовані уже з приходом нового міністра, я думаю, з новими ідеями, з новими баченнями щодо підтримки ветеранів.

Питання житла, будівництва меморіального комплексу і підтримки ветеранських хабів, воно виведено за рамки узгодження, в тому числі з народними депутатами між першим і другим читанням, коли буде розподілено пул коштів, які передбачені в цілому на капітальні видатки, на пріоритетні напрямки. Тобто воно точно буде відображено в бюджеті на 25-й рік, але трошки пізніше. Тобто точно є в пріоритетах це житло ветеранам, точно у пріоритетах ветеранські хаби і точно у пріоритетах це будівництво меморіального комплексу.

Питання сум. Звичайно, тоді будемо дискутувати, які суми саме можемо передбачити на наступний рік, щоб вони були використані. Ну, мабуть, все. Якщо є якісь питання, то прошу задавати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, є питання до Романа? Чи ми почекаємо виступити всіх міністрів, замміністраів, а потім будемо вже... щоб у нас був комплексний погляд з усіх боків від уряду?

ЦИМБАЛЮК М.М. Давайте вже після всіх виступів.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, міністр соціальної політики Оксана Жолнович. Будь ласка.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Доброго дня, шановні колеги! Так, справді, сам бюджет Міністерства соціальної політики є доволі великим. І, на жаль, перша версія, яку ми спільно погодили з Міністерством фінансів, є базовою, тобто такою, яка закриває мінімальні потреби наших громадян. Тим не менше, очевидно, ми домовилися про додаткову дискусію про те, щоби за можливості збільшувати кошти на ці напрямки, бо ми розуміємо, що сьогодні громадяни в Україні не стають багатшими, все ж таки потребують більшої підтримки.

Разом з тим, в умовах того, що є, ми намагаємося максимально ефективно використовувати ті ресурси, які є, щоби кожен, хто найбільше потребує, саме отримував додаткову і достатню підтримку. І десь ми дуже чітко дивилися на те, що, можливо, десь варто там зекономити, зоптимізувати або, що історично виплачувалося, але на сьогодні, може, немає такої аргументації чи підґрунтя.

Плюс також хочу звернути увагу, що цей бюджет, який є, він є поточним видатком. Те, що є капітальними видатками, зокрема будівництво ДБСТ, підтримка шелтерів по протидії домашньому насильству, це в нас є в інфраструктурних проектах. В нас є 24 інфраструктурні проекти, які є зареєстровані в DREAM. І я переконана, що частина цих проектів буде однозначно підтримана до другого читання і кошти на них будуть ще спрямовані, а решту, звісно, ми будемо шукати в міжнародних партнерів,

щоби закрити практично всі наші інфраструктурні проекти, які допоможуть ще більше посилити інституційно всю соціальну сферу.

Тепер по головних показниках. Перше. У нас є програма підтримки малозабезпечених родин, вона становить 19 мільярдів 600... майже 700 мільйонів гривень. На жаль, це менше на 500 мільйонів, аніж в цьому році. Однак ми вважаємо, що, так, як сказав пан Роман, з урахуванням того, що у нас є різні інші програми і багато людей виїхали за кордон, і ми їм не виплачуємо допомогу на малозабезпечених, а вони там отримують, що ми зможемо покрити необхідну потребу.

Крім того, в рамках цієї програми ми запроваджуємо нову пілотну програму, ми її потестуємо, яка називається "Базова соціальна допомога", вона буде абсолютно автоматична. По суті, перша допомога, яка призначається без необхідності людям збирати будь-які довідки, і рівень її покриття буде вищим, ми орієнтуємось на рівні 4 тисячі 500 гривень на одну особу. Подивимося, наскільки люди готові будуть відмовлятися від ряду інших допомог в користь цієї. І за результатами буде підготовлено проект закону, він уже у нас є, але ми подивимося на пілот і вдосконалимо, доопрацюємо і таким чином запропонуємо комплексне рішення, щоб наші громадяни розуміли, що у них, наприклад, по боротьбі з бідністю є одна чи дві зрозумілі з чіткими критеріями програми, а не 34, так як є зараз, фрагментовані, з складними підходами і незрозумілими форматами, як туди звертатися, як заходити.

І також ми вже підвищили рівень забезпечення прожиткового мінімуму в рамках допомоги малозабезпеченим, до 60 відсотків для працездатних і до 145 відсотків для дітей, що, власне, буде спрямовано на ці родини з дітьми, які потребують додаткової допомоги.

Друга велика програма – це соціальний захист громадян, які потрапили в складні життєві обставини. Там у нас 80 мільярдів гривень і 800 мільйонів, майже 81 мільярд, це в тому числі тут є допомога на проживання внутрішньо переміщених осіб, яку ми продовжуємо в рамках 3 і 2 тисячі. І пропонуємо

зробити ще одну знову ж таки нову пілотну програму субсидії на оренду житла. Ми її запровадимо в тих регіонах, де найбільше локалізовані внутрішньо переміщені особи, в прифронтових, подивимося, як вона працює, наскільки вона буде зручнішою для наших громадян і як вона допоможе вивести і захистити, вивести з тіні оренду житла і захистити, власне, наших орендарів, якими є ВПО, від того, щоб зараз як вони жаліються, їх викидають дуже часто або припиняють з ними договірні відносини і ставлять такі умови, що завтра уже маєте вибратися. Ми хочемо це також врегулювати, бо розуміємо, що житло – це один з болючих питань для тих людей, які є внутрішньо переміщеними.

Прогнозні показники видатків на житлові субсидії у нас дещо зменшені. Наразі це 42 мільярди гривень, ми їх врахували за показниками цього року, тому що в цьому році ми отримали певну економію, і частина коштів буде вже призначена на зимовий період з цієї економії, цього року. Але за умови, якщо будуть змінюватись параметри, нам потрібно буде ще 1 мільярд 300 мільйонів гривень на балансування. Тому, можливо, треба буде збільшувати цю програму. Наразі ми плануємо, що ми вкладемося в її параметри.

Соціальний захист дітей і сімей – це 27 мільярдів гривень. Це буде спрямовано в основному, значна частина коштів, на дітей-сиріт.

Пенсії і надбавки. Ми, як вже сказано було, працюємо над тим, щоб збільшити, власне, дохідну частину солідарну, страхову. І, розуміючи, що і 10 мільярдів з Ощадів піде на цю страхову, і перерозподіл ЄСВ, внеску, піде на страхову частину, щоб захистити право кожної нашої людини на гарантовану пенсійну виплату, розуміючи, що міжбюджетний трансфер для покриття спецпенсій зменшується, готові виокремити всі страхові частини у всіх спецпенсіях і покрити солідарним коштом, щоб люди почували себе спокійними, тим, що вони отримають пенсії і все в них буде гаразд.

Також ми заклали індексацію, яка буде традиційно 1 березня проведена для усіх наших пенсіонерів. І просимо додатково – це вже погоджено на рівні

всього уряду, в тому числі з Мінфіном і Прем'єром, - ми готові запроваджувати бальний перерахунок з 1 липня 2025 року, і очікуємо, що цей бальний перерахунок для всіх пенсіонерів, які особливо, там, давно вийшли на пенсію, більше ніж 5 років, додасть, збільшить їм пенсійні видатки в солідарній страховій, і це буде двічі підняття пенсій впродовж року. Тому такий у нас, власне, план на забезпечення пенсіями.

Нова програма "Розвиток системи соціальних послуг". Дуже дякую Міністерству фінансів, бо це, справді, вперше, коли ми вже другий рік підряд запровадили таку програму і здійснюємо з неї видатки. Ніколи раніше не було, щоб з державного бюджету фінансувалися соціальні послуги, але сьогодні ми бачимо, що це допомагає нашим людям виходити зі складних життєвих обставин, оскільки ...*(Не чути)* формування життєстійкості для тих людей, які... кожен з нас має серйозний стрес, потребує руки підтримки. Ми втратили коло рідних в багатьох випадках, і нам потрібно формувати нові взаємодії. І патронатна служба у військових частинах, і також підтримане проживання для внутрішньо переміщених осіб і людей з інвалідністю, які не мають можливості проживати самостійно, а потребують додаткової підтримки соціальних працівників і догляду, і ми це фінансуємо. Ми готові ще додатково включати певні програми, які потрібно буде фінансувати як соціальні послуги з центрального рівня, щоб кожна людина не почувала себе самотньою, а мала можливість отримати підтримку. Видатки на соціальний захист осіб з інвалідністю враховано в повному обсязі – це 6 мільярдів, і це більше на 278 мільйонів гривень, аніж в цьому році. Ми сподіваємося, що це допоможе нам закрити всю існуючу потребу в цьому напрямку, щоб не забирати час.

Але дуже просимо ще звернути увагу і також просимо розглянути до другого читання, і Міністерство фінансів, і комітети потребу у видатках Пенсійного фонду додаткову, потребу у видатках соціальних послуг для того, щоб ми мали можливість забезпечити денний догляд для наших дітей, які не навчаються і випали з системи підтримки. Ми хочемо запровадити для дітей-

сиріт програму "єОселя", щоб ми як держава покривала перший внесок – це наші нові програми. Ми погодили, що ми до другого читання додамо цих коштів, щоб започаткувати підтримку дітей-сиріт.

І також дуже нам важливо підтримати нашу інфраструктуру. Мова йде, що не вистачає коштів на відрядження Національній соціальній сервісній службі, а це єдиний контрольний орган. У нас немає по соціальній системі більше місця, куди можна поскаржитися. Якщо послуга не надається, неякісно надається, ця геріатрія, де з недотриманням всіх вимог і стандартів. Якщо у них не буде можливості їздити у відрядження, то їх робота буде фрагментарною.

Далі. Функціонування Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю. Сьогодні цей фонд більший, бо він є закупівельником, по суті, всієї цієї частини соціальних послуг, які ми маємо. І також у них повна потреба не закрыта, додатково їм потрібно 31 мільйон гривень, дуже прошу врахувати це. І, власне, ще інші пропозиції ми надіслали листом, дуже просто розглянути, дуже прошу підтримати. Чим більше ми зможемо розширити, скажемо, наш соціальний бюджет до другого читання, тим більш повною буде підтримка наших громадян.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Оксано.

Наталія Калмикова – міністр у справах ветеранів. Будь ласка, пані Наталія.

КАЛМИКОВА Н.Ф. Пані голово, пані Галина Миколаївна, шановні народні депутати, шановні колеги! Міністерством у справах ветеранів було подано свої пропозиції до державного бюджету. В ході роботи над державним бюджетом підтримано наступні бюджетні програми, такі як виплата одноразової грошової допомоги в разі загибелі, смерті або інвалідності деяких категорій осіб відповідно до Закону України "Про статус

ветеранів війни і гарантії їх соціального захисту". Сьогодні там піднявся трошки шум в інтернетах щодо того, що уряд змінив, не змінив там. Ми запропонували спрощені процедури. І, власне, зараз вже телеграм-канали почали вибачатися перед читачами за те, що ввели в оману. Хочу звернути на це увагу, тому що це може викликати певні хвилювання в середовищі.

Значить, субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення діяльності фахівців із супроводу ветеранів війни. І ми вже говорили і зустрічалися з головою комітету, ми всередині Міністерства у справах ветеранів зараз розробляємо, яким чином має працювати ветеранська інфраструктура, як вона має взаємодіяти в тому числі з надавачами послуг, для того, щоб ми, розуміючи потребу зараз переспрямування максимального бюджету саме на сили безпеки і оборони, але будували ту інфраструктуру, яка буде і вже має опікуватися тими ветеранами, які звільняються зараз, і тими, які будуть приходити кожного дня.

Значить, на створення та функціонування Національного військового меморіального кладовища закладена сума в проєкті бюджету на поточні видатки. На капітальні, як вже зазначив пан Роман, ця частина закладена в інвестиційній, в інноваційній частині державного бюджету.

Я хочу звернути увагу на цей проєкт, тема болюча, тема, яка викликає дуже багато емоцій серед родин загиблих, серед самих ветеранів. Ми багато вже після того, як я прийшла сюди, працюємо, власне, зі спільнотою родин загиблих, зі спільнотою ветеранською для того, щоб було у всіх загальне і спільне розуміння, як це має бути. І наш шлях насправді – це не лише військове меморіальне кладовище в Києві, а і стандартизація, і увічнення пам'яті по всій Україні таким чином, щоб де би в Україні людина не була, вона розуміла, що це місце, де поховані захисник або захисниця, і відповідно вшановувала. Це на нашій стороні в частині унормування цих процесів і надання відповідних рекомендацій органам місцевого самоврядування щодо облаштування своїх кладовищ, щоб вони могли набути статусу військових меморіальних. І я хочу наголосити, що це прямо дуже важлива тема і прошу

звернути увагу і Міністерство фінансів, і комітет на це питання до другого читання в рамках інвестиційних, для того щоб пріоритезувати цей проєкт в списку всіх інвестиційних проєктів держави.

Наступний пункт – це заходи з ментальної, спортивної, фізичної, психологічної реабілітації та професійної адаптації. Програма, яка зараз лише починає працювати. Як я наголошувала на зустрічі з комітетом, для нас, для міністерства, пріоритетом номер один є здоров'я захисника і захисниці, тому що це перше, з чим стикається людина, особливо зараз, коли у нас звільнення відбуваються за станом здоров'я і за сімейними обставинами, але в більшій частині за станом здоров'я, і людина, на жаль, не може навіть думати про подальше своє цивільне життя, допоки ми як держава не забезпечимо найкращий стан фізичного і ментального здоров'я.

Зараз ми знову-таки, я хочу наголосити, працюємо разом з Міністерством оборони, тому що це має бути тягла історія, запрошуємо Міністерство охорони здоров'я для того, щоб побудувати єдину систему, яка буде вести військовослужбовця під час служби та після служби в повноцінне цивільне життя.

Як я і обіцяла, коли ми прийшли, коли була в нас перша зустріч в комітеті, я обіцяла, що за місяць після першої зустрічі я прийду, вже буду готова говорити пріоритети. Я думаю, що якраз десь 6-7 жовтня я буду готова прийти представити ті напрями і пріоритети, які ми вже опрацювали.

Важливою в цьому напрямі є цифровізація всіх процесів. Станом на зараз ми провели аудит тих залучених раніше коштів, ініціатив, які проводилися в міністерстві. І я планую ініціювати службове розслідування щодо ефективності тих заходів, які були здійснені раніше. І зараз заступнику з цифровізації поставлена пріоритетна задача привести у відповідність Єдиний державний реєстр ветеранів, автоматизувати обміни для того, щоб ми як міністерство, інші центральні органи виконавчої влади та інші стейкхолдери мали підстави для формування політики на базі реальних актуальних даних. Це пріоритет номер один. І це важливо врахувати.

Заходи з формування позитивного образу ветеранів війни – виготовлення бланків посвідчень та нагрудних знаків розвитку ветеранського руху тощо. У нас станом на зараз за тією бюджетною програмою в 24-му році низький відсоток використання. Але мною вже підписано наказ про закупівлю бланків посвідчень, оскільки ми знаємо, що найближчим часом, на жаль, знадобиться велика кількість бланків для родин загиблих. Є така інформація, ми готуємося до цього. А також ми переглядаємо те, яким чином і що закладалося в ці програми, і формуємо ті підходи, які мають бути сучасними, відповідати вимогам часу і вимогам, і потребам самих ветеранів.

Останнє, the last but not the least, на чому я хочу акцентувати увагу, це ті проекти, які були нами запропоновані до бюджету і які зараз містяться в інвестиційній частині бюджету, який був підтриманий в першому читанні, і які стосуються виплати компенсації для придбання житла категоріям осіб таким, як особи з інвалідністю I-II групи, а також АТО, ВПО з інвалідністю внаслідок війни III. Зараз ми ведемо внутрішні дискусії, в тому числі з Міністерством фінансів для переспрямування наявних в 24-му році коштів для того, щоб ми виконали як держава свої зобов'язання для частини наших громадян, частини АТО, ВПО.

І я хочу звернути увагу, що, на жаль, особи з інвалідністю I-II групи, ця програма вона працює і буде працювати, допоки йде війна, допоки люди втрачають свою функціональність. І цей проект також я прошу пріоритезувати в частині інвестиційних проектів на 25-й рік.

Щодо ветеранських просторів. Ми подали теж в інвестиційну програму проект щодо створення ветеранських просторів. Це наша важливо роль саме державної політики створити можливості і спроможності для громад приймати, локалізувати, плекати своїх ветеранів вже безпосередньо у себе в громаді. Ми також працюємо з міжнародними партнерами саме над можливістю залучення додаткових коштів на ветеранські простори. І я повторю своє прохання звернути увагу на цю важливу частину. Ми зараз як Міністерство у справах ветеранів і взагалі ветеранська політика не має своєї

інфраструктури, ми не маємо того місця, крім міністерства, куди ветеран може прийти і сказати, що мені цього не вистачає, тут мені болить, тут я переживаю, тут я хвилююся. А ветерани – це спільнота, яка на відміну від інших соціальних груп зростає і буде зростати. Плюс ми розуміємо, що коли ми говоримо про ветерана, ми говоримо про ветерана та його родину, тому що стан ветерана, стан військовослужбовця, я хочу знову наголосити теж, хоча ми зараз говоримо про ветеранів, але це наскрізна історія, він важливий і для родини, і для громади, і для країни в цілому.

Функціонування Українського ветеранського фонду, в тому числі здійснення фондом заходів з підтримки ветеранів. Станом на сьогодні Українським ветеранським фондом підтримано понад 800 українських бізнесів. Я хочу сказати, що навіть попри те, що не виставлялись умови про створення робочих місць, за результатами останнього звітування ветеранами-підприємцями, підприємцями з числа родин ветеранів і родин загиблих, які скористалися підтримкою, створено 731 робоче місце без врахування сезонних працівників. І як ми знаємо, ветерани зазвичай беруть на роботу ветеранів. Тому я не те, що прошу, під час доповіді комітету розповімо про плани розвитку Українського ветеранського фонду, про плани додаткового залучення позабюджетного фінансування на програми, що реалізуються фондом, і про плани мережування програм ветеранського фонду через ветеранські простори.

Я дякую за увагу, я дякую за можливість говорити про ветеранів, піднімати ці питання на широку аудиторію, і сподіваюсь, що наші спільні зусилля приведуть до того, що захисник і захисниця буде розуміти, що держава виконує свою частину зобов'язань в цьому, умовно, суспільному договорі з тими, хто жертвує найдорожчим для себе.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Наталія, дякую за розлоге розуміння. Тим більше, що ви тільки вступили на посаду і ми очікуємо від вас політики, це

важливо в контексті прийняття державного бюджету. Але ми прийняли вас своєчасно для того, щоб ви змогли вплинути на бюджетні показники. І дякую, що ви швидко відреагували на помилку в пресі, тому що вона надзвичайно сенситивна для родин загиблих. Дякую вам за швидку реакцію.

Бережна Тетяна, заступник першої віцепрем'єрки – міністра економічного розвитку. Будь ласка, пані Тетяна. І прошу сконцентруватися також пояснити народним депутатам сенс 38 статті особливо бюджету, оскільки вона викликає в комітеті багато дискусій. Будь ласка.

БЕРЕЖНА Т.В. Доброго дня, шановна Галина Миколаївна, шановні народні депутати, учасники сьогоднішнього комітету! Зазначу три речі важливі.

Перше. Це загальний пріоритет для Міністерства економіки в цьому проекті акта. Ми розуміємо, що найбільшим нашим пріоритетом є, звичайно, відновлення і підтримка бізнесу, ми всі розуміємо позицію нашого Президента, що людина в Україні під час війни повинна або працювати, або воювати. І відповідно всі наші бюджетні програми Міністерства економіки, які передбачені в проекті закону, стосуються збільшення обсягів внутрішнього виробництва, споживання, експорту та залучення інвестицій, що призведе врешті-решт до того, що наш міністр економіки Юлія Анатоліївна Свириденко називає самодостатністю української економіки.

Відповідно ці всі програми, а саме, наприклад, програма "5-7-9", гранти бізнесу, компенсація вартості сільськогосподарської техніки, гуманітарне розмінування – це все є елементи програми "Зроблено в Україні", яка якраз і підтримується також нашим Президентом. І загалом на підтримку бізнесу в проекті закону передбачено близько 25 мільярдів гривень. Це загальна річ.

Я розумію, що ви також хотіли би почути наші коментарі стосовно перехідних залишків фонду бюджету по безробіттю... бюджету фонду по безробіттю, які утворилися станом на кінець 2023 року і були передані до

спеціального фонду до... у 2024 році, нагадаю, це було 10 мільярдів гривень. І ці кошти були передані для використання на такі програми, як часткова компенсація вартості сільськогосподарської техніки, державне стимулювання індустріальних парків, забезпечення державної підтримки реалізації інвестиційних проєктів, компенсація витрат на гуманітарне розмінування земель сільськогосподарського призначення, підтримка внутрішнього попиту на вітчизняні товари і послуги. Тобто нагадаю, це було 10 мільярдів гривень, які спрямовувалися на такі напрямки.

Як ми бачимо, станом на сьогодні з інформації про використання Міністерством економіки цих бюджетних програм, не всі вони були використані. І ми очікуємо, що до кінця року у нас буде десь приблизно три – чотири мільярди гривень залишків. Ми не можемо сказати точну суму, оскільки зрозуміло, що, наприклад, така програма, як індустріальні парки і компенсація певних витрат компаніям, які стали учасниками індустріального парку, буде вже більш відома і зрозуміла до кінця року, коли будуть здійснені ці всі компенсації.

Проте ми очікуємо приблизно три – чотири мільярди. Як ви дійсно запитали і попросили прокоментувати статтю тридцять...

ГОЛОВУЮЧА. Восьму, восьму.

БЕРЕЖНА Т.В. Тридцять восьму, так, ми пропонуємо, щоби ці залишки коштів перейшли далі до спеціального фонду і використовувалися Міністерством економіки на забезпечення тих програм, які я назвала, в 2025 році. Оскільки, знову ж таки наголошу, це програми, які стимулюють внутрішнє споживання, виробництво, попит, експорт і залучення інвестицій, що є пріоритетом нашого міністерства і загалом політики Президента в рамках програми "Зроблено в Україні".

Думаю, що ви також запитаете стосовно того і питаєте, яким чином будуть прийматися рішення по розподілу коштів, вірніше, залишків, фонду

по безробіттю за результатами 2024 року. І тут відповідно до статті 33 проекту закону ми розуміємо, що до 95 відсотків таких залишків будуть передані для покриття дефіциту Пенсійного фонду України. Відповідно ми не кажемо конкретну суму, бо, зрозуміло, що теж залишилося три місяці і ми не розуміємо, яка це буде сума, але орієнтовно 5 мільярдів гривень, і 95 відсотків з цієї суми будуть передані на покриття дефіциту фонду по безробіттю. І, звичайно, 5 відсотків залишиться для того, щоб фонд по безробіттю міг адмініструвати, реалізовувати ті програми, які нам необхідні на початок року, щоб не було ситуації, коли там буде, умовно, нуль гривень.

Тому це такі три моменти. Буду рада відповісти на запитання. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Тетяно.

Будь ласка, шановні народні депутати, питання до наших доповідачів. Прошу при заданні питання вказувати до кого.

Будь ласка, Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую.

Шановні колеги, я коротко до доповідачів. Хотів би розпочати з Мінфіну. Звичайно, прожитковий мінімум, і, пане Романо, мінімальна зарплата, яку анонсували, не буде змінюватися, але зважаючи на підвищення військового податку з 1,5 до 5, то ті люди, які отримували мінімалку, вони будуть наступного року ще бідніші, бо однозначно податки для них зростуть. Чи не плануєте ви все-таки переглянути цю норму?

По прожитковому мінімуму в мене буде запитання до міністра соціальної політики пані Оксани. І про 50 мільярдів у загальних показниках видатків зменшується на соціальну політику. Чи це не вплине на діяльність Міністерства соцполітики, який реалізовує завдання, які ставить і Президент, і Верховна Рада перед міністерством?

І до Мінветеранів в мене, пані Наталія, до вас запитання. Ви про це говорили і пан Роман, представляючи Мінфін, щодо коштів на придбання або

компенсацію житла для осіб з інвалідністю, ветеранів тощо. Так чи вже відома конкретна сума, скільки заплановано на наступний рік, яку кількість приблизно вдасться забезпечити людей житлом і яка загальна черга? Бо ми знаємо, що цього року Кабмін тільки в липні місяці розподілив ті кошти, через те це є проблема.

І наступне. А що з інститутом помічника ветерана і чи виділяються туди кошти? Чи вона збережено, чи вона визнала експеримент невдалим? І взагалі насправді ви правильно кажете, нам дуже складно пояснювати суспільству, чому зменшилася сума коштів. Чи це правильний, на вашу думку, підхід? А ви маєте сьогодні право як новопризначений міністр на свою особливу думку з цього приводу, що це не розподілятиме Мінфін, вірніше ви як міністерство. А якщо розподіляти, то ви ж не будете розпорядником. Чи, можливо, я щось не розумію.

Дякую за відповідь.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, Михайло Михайлович.

Я зараз попрошу, з нами Ольга Піщанська, Голова Рахункової палати, я зараз попрошу, щоб вона зробила короткий огляд для того, щоб у нас був ще погляд не стільки з боку міністерства, але і з боку Рахункової палати, і потім Мінфін, Мінсоц і Мінвет попрошу відповісти на питання, які задав Михайло Михайлович. Не будете проти, Михайло Михайлович, якщо ми так?

Ольга Піщанська, будь ласка. Вітаю вас на засіданні комітету.

ПІЩАНСЬКА О.С. Добрий день, шановна Галина Миколаївна! Добрий день, шановні народні депутати України, члени комітету! Згідно з Регламентом Верховної Ради України Рахунковою палатою опрацьовано проект державного бюджету України і надано відповідні висновки. Що можна сказати? Що незважаючи на незначне зменшення видатків на соціальний захист та забезпечення у структурі цього бюджету, цього проекту бюджету, їх частка у вартісному та відсотковому співвідношенні залишається

високою, це майже половина трильйона гривень, як зазначав сьогодні представник Мінфіну, або 10,7 відсотка від бюджету. Тобто ми можемо сказати, що податки на цю мету за обсягом слідкують за видатками на безпеку, оборону та обслуговування державного боргу. Також можна засвідчити, що на сьогодні більше зобов'язань держави перед одержувачами соціальних допомог, пільг, компенсацій Пенсійним фондом України забезпечується за рахунок коштів міжнародних донорів. І, що важливо, ці кошти надходять з затримкою. Зокрема у серпні 24-го року ще не було відшкодовано за проектом PEACE видатки на пенсійні витрати за грудень 23-го року.

У зв'язку з цим ми маємо засвідчити, що в проекті закону соціальні гарантії та соціальні стандарти залишилися на рівні 24-го року, що є певним чином вимушеною мірою на тлі підвищення в 24-му році таких показників як мінімальна заробітна плата була збільшена, прожитковий мінімум був збільшений. І можна зробити висновок, що аналіз бюджету засвідчив, що майже 90 відсотків видатків на соціальний захист та соціальне забезпечення, заплановані Міністерством соцполітики за 12 бюджетними програмами, за якими згруповано десятки пільг, допомог та компенсацій різним категоріям громадян, зокрема ВПО, зменшено обсяги лише на 10,6 відсотка порівняно з 24-м роком. Разом з тим, Рахункова палата звертає увагу на значне невиконання за результатами восьми місяців 24-го року, тобто, окрім того, що ми маємо говорити про додаткові гроші, ми ще маємо звертати увагу на ризик невиконання, а таким чином резервування необхідних для держави в цей час коштів.

Як приклад я можу одразу привести, що певні сумніви викликають щодо повного задоволення заявлення у Мінсоцполітики про потреби за видатками на соціальний захист осіб з інвалідністю – це 7,2 мільярда гривень, зокрема потреби військовослужбовців у забезпеченні протезно-ортопедичними виробами, в тому числі підвищеної функціональності.

Фактично на сьогоднішній день ця програма не виконується, окрім цього, в цій програмі вказано лише забезпечення учасників антитерористичної операції. У нас сьогодні уже третій рік іде війна, а в програмах у нас досі потреби забезпечуються тільки учасників антитерористичної операції. Це важливо, на нашу думку.

Також Міністерству у справах ветеранів України проектом закону передбачено видатки у сумі 2,9 мільярда гривень, що становить 72 відсотки плану 24-го року та у 2,7 разу більше факту за 2023 рік для реалізації шести бюджетних програм у сфері соціального захисту ветеранів.

Разом з тим, рівень виконання цих програм за результатами 8 місяців, ми майже підходимо до кінця року, лише 7,7 відсотка від запланованого. Тобто у нас величезний ризик невиконання цієї програми, і відповідно до цього резервування коштів, невикористання цих коштів, можливо, в інших більш реалістичних програмах.

Якщо коротко по програмах, то, наприклад, видатки на заходи з формування позитивного образу ветеранів війни: виготовлення бланків, посвідчень та нагрудних знаків, розвитку ветеранського руху, вшанування пам'яті захисників та захисниць України – становили 2,6 відсотка від плану, це на сьогоднішній день. Що стосується психологічної реабілітації та професійної адаптації – це 3,7 відсотка фактичного використання. Створення та функціонування Національного військового меморіального кладовища – 9,4 відсотка. Це цифри за 8 місяців 2024 року.

Тобто за таких умов досягнення вимог Бюджетної декларації за 2025-2027 роки щодо переходу від пільгового прожиткового забезпечення ветеранів війни, воно у нас наближається до декларативного, і ці кошти можуть піти просто в резерв.

Також ми бачимо ризик незатвердження станом на 24.09.2024 року Кабінетом Міністрів України бюджету Пенсійного фонду України на 2024 рік, і це має певний негативний вплив на його функціонування та фінансову стабільність. Окрім цього, загальний прогнозний обсяг доходів та видатків

проекту бюджету Пенсійного фонду України на 2025 рік зазначений у сумі 861,5 мільярда гривень. Дефіцит не прогнозується, але прогнозні залишки коштів на рахунках ПФУ також відсутні, і це свідчить про високі ризики втрати власних надходжень Пенсійного фонду України. Поряд з цим ми бачимо великий ризик недостатності бюджетних призначень, обсяги яких зменшено на 34 мільярди гривень. Це стосується щодо прогнозу надходжень ЄСВ. Він може не виправдатися і, таким чином, у нас буде недостатньо коштів.

Це основні питання, які визначені у нас в експертному висновку. Він найбільш розширений, і з ним можна ознайомитися окремо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Ольго, що ви з нами.

Шановні народні депутати, можна задавати питання також і Голові Рахункової палати, тим більше, що це огляд саме 8 місяців цього року, і він майже єдиний, для того щоб ми спиралися вже на конкретні дані. Бо під час війни все у нас достатньо розбалансовано з точки зору забезпечення. Першочергове завдання – це оборона країни. І тому...

ЦИМБАЛЮК М.М. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка. Да, давайте Мінфін. Мінфін на питання Михайла Михайловича, Мінсоц і Мінвет. Я прошу, не дуже розлого, коротко.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Дякую, Михайло Михайлович.

Запитання по мінімальній, ми розуміємо, що це важливий показник. Я просто хочу нагадати про те, що підняття мінімальної заробітної плати на 100 гривень коштує для бюджету 5,3 мільярда гривень. І можна поррахувати будь-який крок, скільки це коштуватиме для державного бюджету. А по факту на сьогодні джерел покриття відповідних витрат на сьогодні немає.

Але, розуміючи проблематику, яка пов'язана саме з прожитковим мінімумом, з мінімальною заробітною платою, урядом написана норма в Законі про Державний бюджет, що у разі зміни макроекономічної ситуації в країні і збільшення доходів в першу чергу ми будемо думати, як підняти соціальні стандарти. Ця норма записана в Законі про Державний бюджет.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Романе.

Однак комітет неодноразово звертав, я хочу на цьому ще раз наголосити, про це пише і пані Тимошенко в своїх листах, до нас надійшло два листи, від пані Тимошенко і пана Струневича, ми їх додамо до нашого висновку. В 2016 році, я нагадаю всім, хто не знає, в 2016 році була допущена, на погляд нашого комітету, помилка, коли під час створення НАЗК, НАБУ, органів антикорупційних і під час необхідності підняття мінімальної заробітної плати вдвічі, я нагадаю, в 2016 році МЗП був піднятий до 3200, він був до цього 1600 гривень. А до цього була ситуація, яка в законодавстві може сприйматися як штучне гальмування зростання мінімальної заробітної плати. Для того, щоб підняти розмір мінімальної заробітної плати у законодавстві, спочатку пан Данилюк, потім пані Крентовська, яка була замом у пана Реви, у міністра соціальної політики на той час, були внесені законопроекти, законопроект пана Данилюка не пройшов, а законопроект пані Крентовської приймається, де по всьому законодавству України, там, де була прив'язка до МЗП, прив'язалися до прожиткового мінімуму. Таким чином змінилася у 2016 році ситуація, коли штучно загальмували зростання прожиткового мінімуму, тому що прив'язка багатьох показників по інших посадових окладах, зокрема по силових структурах, призвела до того, що підняття прожиткового мінімуму там на 10, на 100 гривень коштує бюджету колосальних сотень мільярдів гривень підняття в оплаті тих структур, які сьогодні оплачуються у порівнянні з

іншими державними структурами набагато більше. Таким чином цю ситуацію потрібно ліквідувати.

Комітет про це казав неодноразово в контексті 7-ї, а в 2023-му в контексті вже і 8 статті, де почалася регуляція вже показника мінімальної заробітної плати по рішенням судів, це буде призводити до подальшої деформації. Для того, щоб вирішити цю проблему, у комітеті є два законопроекти, я нагадаю всім посадовцям, які тут присутні, це 3515, основна мета якого відв'язати посадові оклади по силових структурах і антикорупційних органах від прожиткового мінімуму. І другий законопроект 5045, який, змінивши коефіцієнти допомоги людям, призведе до можливості підняти захист людей, саме малозабезпечених, до нормального його величини. На сьогодні відставання прожиткового мінімуму від його реальних значень відбувається в два, три рази.

Це дослідження, яке зроблено секретаріатом нашого комітету разом з нашими народними депутатами, воно було доставлено до Кабінету Міністрів, Прем'єру, міністру і таке інше. Тому в мене велике прохання до урядовців допомогти нашому комітету в той час, коли ми ще будемо працювати, довести до ума ці два законопроекти і нарешті цю помилку зупинити, прибрати із законодавства України, і вивчити, яким чином застосовується порогові величини.

У пані Стефанішиної, у мене була зустріч окрема з нашою віцепрем'єркою по євроінтеграції, яким чином порогові значення використовуються в законодавстві, в директивах і в законодавстві ЄС. Там використовується фіксована величина з подальшою її індексацією, що, до речі, було опротестовано в одній із справ по чорнобильцям Конституційним Судом України.

Чого Конституційний Суд України вирішив, що не можна визначати в законодавстві фіксовану величину, яку індексувати за механізмом, запропонованим законом, це залишається за знаками питання. Тому що Європа в директивах і в законах використовує це достатньо широко. Ми

робимо від комітету запит на нашу віцепрем'єрку з питань євроінтеграції і отримуємо дослідження щодо використання сталих величин як порогових значень у законодавстві Європи. Але проблема прожиткового мінімуму в цьому бюджеті залишається.

Водночас я категорично проти констатації, як це констатовано у Юлії Володимирівни в листі про те, що бюджет треба повертати на доработку уряду, тому що розбалансування 7-8 статті в тій редакції, яку запропонував Кабінет Міністрів, порушить нашу 95 статтю Конституції, відповідно до якої Кабмін має надати Верховній Раді збалансований бюджет.

Таким чином бюджет цей збалансований і мету пан Роман сказав яка. Мета перша – це оборона, оборона і захист України. А друга мета – це соціальна підтримка наших людей. Але те, що робить сьогодні Міністерство соціальної політики, Міністерство ветеранів, Міністерство фінансів, це захист в першу чергу малозабезпеченого населення. І той, хто малозабезпечений, там захист буде підійматися. Це теж видно по статтях Бюджетного кодексу.

Дякую. Я перепрошую за коментар. Це вже мій особисто коментар як народної депутатки.

І прошу Міністерство соціальної політики. Будь ласка, пані Оксана.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Дякую.

По прожитковому мінімуму повністю підтримую Галину Миколаївну. Справді, законопроект 3515 – це той законопроект, який дозволить нам підняти одразу рівень прожиткового мінімуму, бо ми зараз можемо тільки по суті гратися з підняттям рівнів його забезпечення в різних програмах, що ми робимо, але це спотворює розуміння прожиткового мінімуму, бо ми піднімаємо кількість його відсотків, не збільшуючи його розмір. Разом з тим ми попрабували відійти від тієї величини і запровадити, як я вже сказала, базову соціальну допомогу, подивимося, як вона спрацює, і це буде ще один варіант, як ми можемо допомагати нашим людям, що є малозабезпеченими.

По Пенсійному фонду. Так, на жаль, бюджетний трансферт буде зменшений. Але, разом з тим, мені здається позитивно те, що ми піднімаємо госстрахову частину, тобто те, що є його основною діяльністю, переспрямовуючи кошти ЄСВ, додаючи кошти із Ощадбанку, і ті заходи, які озвучив пан Роман з точки зору підняття верхнього порогу ЄСВ. Це насправді допоможе нашим людям мати в подальшому кращу пенсію, бо вони сплачують більше системно, за єдиними правилами. Ми готові рухатися от в цьому аспекті, і впевнені, що нам вистачить коштів ЄСВ.

Звісно, якщо в разі ми побачимо всередині року, що у нас не справджуються наші надходження, то будуть коригування і, очевидно, жодна людина в нашій країні, як це вже було фактично третій рік повномасштабного вторгнення, не залишиться без необхідних пенсійних видатків.

І третє, це хотіла би просто коротко відкоментувати щодо протезування. Ми привели у відповідність, там немає цього, там всі учасники бойових дій, більше того ми навіть забрали, прибрали необхідність їм отримувати статус інвалідності. А зараз я ще повторно хочу прибрати довідку про обставини травми, таким чином щоби просто по факту того, що особа служить, вона уже одразу мала трикратну підтримку. Бо тому що і так 80 відсотків поранень чи каліцтв, вони зумовлені тією чи іншою службою.

Також хочу звернути увагу, що протезування в нас в цілому первинно заходить, це 325-а, і вторинна – 518-а. І от якраз по 321-й у нас перебір коштів. Ми зараз будемо додатково на них спрямовувати. Я їх розглядаю в балансі. Наступний рік, я розумію, що люди, які вже навчилися первинно володіти своїм тілом, балансом і таке інше, потребуватимуть складнішого протезування і тоді вже більший відсоток впаде на забезпечення складнішої 518-ї. Плюс ми по ній зараз готуємо зміни за результатами роботи учасників групи для того, щоби врівноважити отримання колінних суглобів електронних, так само, як ми вже це зробили з верхніми кінцівками.

Ми розуміємо, що такі виклики, які сьогодні у нас в Україні є, це нові, їх ніде в світі немає, стільки молодих людей, стільки поранень з такими рваними ранами чи особливо складними вичлененнями. Ми не маємо звідки взяти протоколи. Ми їх, по суті, самі по ходу вдосконалюємо, тому маємо певний резерв коштів, щоб працювати над тим і постійно збільшувати і збільшувати формати із забезпечення, що ми намагаємося активно робити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую пані Ользі Піщанській з Рахункової палати. Завжди робіть такі зауваження, комітет завжди буде реагувати на те, щоб привести ефективне використання коштів, в тому числі обігових, кеш-флоу, щоб вони використовувались на користь держави, тим більше, що у нас їх не так багато. Мені здається, що ми вчимося рік від року краще як країна, не як політична сила, а як країна краще рахувати кошти, з кожним роком ми рахуємо це краще і шукаємо КРІ.

Міністерство ветеранів щодо житлової програми і щодо інституту помічника ветерана. Будь ласка, пані Наталія.

КАЛМИКОВА Н.Ф. Дякую, пане Михайле, за запитання.

На наступний рік за програмою 1511040 заплановано виплати компенсацій для придбання житла 1742 особам, це особи з інвалідністю I та II групи, з загальним бюджетом 4 мільярди 469 мільйонів гривень. За програмою 1511050 1553 особи АТО, ВПО з інвалідністю внаслідок війни III групи з загальним бюджетом 3 мільярди 984 тисячі... мільйонів.

Щодо відсотків використання бюджетних коштів, я, з вашого дозволу, проговорю, що станом на сьогодні за цими двома програмами в чинному бюджеті Міністерства у справах ветеранів виконання бюджету становить 71 і 85 відсотків відповідно. І ми розглядаємо можливості за тими програмами, які в нас з певних причин не працювали і зараз ми будемо запускати їх в нормальному вигляді командою, використати це для того, щоб максимізувати

і збільшити кількість тих людей, які отримують виплати вже в цьому році. В цьому році в бюджеті 24-го було закладено виплати для 2 тисяч 478 осіб. Тобто ми маємо це розуміння, ми маємо портфолію кожної людини, ми з ними на зв'язку, комунікуємо, комунікуємо з обласними адміністраціями, тому що це відбувається через субвенції, ця програма працює.

Щодо помічника ветерана. Інститут помічника ветерана, значить, він пройшов, скажімо так, деяку трансформацію, але ми точно не відмовляємося від того, щоб була людина, яка стане помічником ветерана. Станом на сьогодні розроблено проект постанови про фахівця супроводу ветерана, яка на зовнішньому погодженні в уряді, я сподіваюся, що ми спрацюємо ефективно і вже на наступному тижні ми зможемо її затвердити. І вже завтра починається підготовка тренерів, які будуть вчити, власне, цих фахівців працювати з ветеранами. В нас вже є заявки від людей, які претендують на цю роль, не хочу казати слово посада, це скоріше роль. І вони з усіх регіонів, ми їх вже маємо пул, зараз запускається робота комісії, яка відбере, вони проходять навчання і працювати вони вже почнуть в цьому році, тому що нам немає куди відкласти цю важливу історію.

Сьогодні, до речі, спілкувалися з пані Уляною Токаревою, разом, коли відкривали. І, до речі, я хочу, прямо мені важливо це озвучити сьогодні на комітеті, коли я ще була в Міноборони, ми запустили Постанову про службу супроводу військовослужбовця в секторі безпеки і оборони, і ми передбачили, що ці органи в військовій частині взаємодіють з надавачами послуг, які в програмах Міністерства соціальної політики. І сьогодні ми мали честь спільно – Мінветеранів, Міноборони, Генеральний штаб, Міністерство соціальної політики – відкрити перше навчання: живі люди з живими очима, з різних бригад, з різних командувань, це хороша історія, яка, власне, про забезпечення про забезпечення тяглості.

І задача наших фахівців, також це взаємодія з надавачами послуг, яких великий перелік в Міністерстві соціальної політики, які ефективно працюють. І наша задача нашого помічника ветерана – це, власне,

проконсультувати або представити інтереси ветерана в тих чи інших його потребах, і сконтактувати, і створити можливість надавачу послуг вже безпосередньо надати цю послугу.

На момент, коли я вже анонсувала, що місяць від моєї роботи ми прийдемо, доповімо, розповімо, вже процес буде прямо в ходу, в ходу і я сподіваюся, що за підтримки і комітету, і Міністерства соціальної політики, і Міністерства охорони здоров'я ця програма запрацює ефективно і ми її інтегруємо, це не окремі речі, з простором. Тобто простір і фахівці – це єдина системна інфраструктура, вони не можуть бути окремо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Наталія.

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую за відповіді.

Пані Галино, з вашого дозволу, одне уточнююче. Чи вже вдалося, пані Наталія, вам встановити кількість осіб, родин, які потребують житла? Ви вже дійшли до того чи ще в процесі? Якщо можна, так, ні, то я не ображуся.

КАЛМИКОВА Н.Ф. Дивіться, зараз в нас працюють оці дві постанови, які для тієї категорії, яка втратила житло під час окупації частини території України ще в 14-му році, і для осіб з інвалідністю I та II групи. Для тих, хто АТО, ВПО встановлена кількість і вона стала, для тих, хто особи з інвалідністю, вона постійно поповнюється, коли людина подає заявку.

В нас зараз є задача і вона, до речі, була запропонована і в тому числі в рамках проекту бюджету, бюджетна програма надання пільгового довгострокового державного кредиту деяким категоріям ветеранів, тому що ми розглядаємо... ми розуміємо, що повномасштабна війна, вона сильно змінила обставини, і людей, і обставини в державі. Нам необхідно створювати скоріше можливості для людей, які продовжують, на жаль, втрачати житло через окупацію територій, а також через руйнування

внаслідок обстрілів, і ми тут, в нас були такі попередні перемовини з Мінфіном, на п'ятницю ми запросили, вже листи надіслали, до себе на нараду Мінекономіки, Міністерство фінансів для того, щоб опрацювати модель, яка буде прийнятною і affordable... яку потягне родина ветерана або родина загиблого військовослужбовця для того, щоб ми могли якомога в найбільшій кількості людей... формулювання пані Оксани, воно, напевно, саме коректне, людей, які опинилися в тяжких життєвих обставинах, за допомогою держави відновити баланс.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Михайло Михайлович, необмежена кількість питань.

ЦИМБАЛЮК М.М, Дякую, я почув відповіді. Дякую колегам.
Працюємо.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо, Михайло Михайлович.

Шановні народні депутати, є ще питання до міністрів, міністерок, зокрема у нас, і до голови Рахункової палати?

ОСТАПЕНКО А.Д. Дозвольте?

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка.

ОСТАПЕНКО А.Д. Я хотів би, щоб Міністерство ветеранів, воно дійсно робить велику роботу, але хотів би, щоб врахували ті моменти, що з початку війни з 14-го року і з початку повномасштабного вторгнення, дійсно, наш ветеран змінився і в нього, по суті, є такі подвійні статуси: ветеран, який вже там два рази став на захист Батьківщини, це ветерани внутрішньо переміщені особи, ветерани внутрішньо переміщені особи, які вже декілька

разів змушені були перевести свої сім'ї і своє майно, яке вони там залишили, в інші регіони України. Тому ці статуси як би розширились, тому треба це враховувати і в подальшому пропонувати, як бачимо, врегулювання цих питань. Взагалі я очікую від Міністерства ветеранів ту програму, яку вони напрацьовують, яку вони надаватимуть нам на комітет, і будемо далі рухатися. Тому працюємо разом.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам, Анатолій.

У нас ще є рука піднята від нашого соціального партнера, спільного представницького органу профспілок. Біленький Сергій, будь ласка. Ви, мабуть, уже про 38-у?

БІЛЕНЬКИЙ С.Л. Шановна Галина Миколаївна, народні депутати, запрошені! СПО роботодавців. Я хотів одне питання прокоментувати. І Роман Єрмоличев, і Оксана Жолнович казали, що підвищення максимальної величини нарахування ЄСВ з 15 до 20 фактично мінімальних зарплат, тобто зі 120 до 160 тисяч гривень, це якийсь такий безумовний позитив, який всім піде на користь. Я хотів нагадати, що все ж таки ЄСВ у нас на сьогодні сплачує роботодавець, і така ініціатива буде величезним демотиватором платити великі "білі" зарплати. Плюс 8 тисяч 800 гривень щомісяця. Оксана Жолнович сказала, що це якось позитивно має сказатися на майбутніх пенсіях працівників. Великі сумніви, що пропорційно збільшаться пенсії до збільшення цих виплат.

Хотів також нагадати, що все ж таки ЄСВ – це страховий внесок і він, і збільшення його суми має передбачати, мабуть, якесь відповідне збільшення і відшкодування у випадку настання якогось страхового випадку чи у випадку досягнення пенсійного віку. На жаль...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Сергію. Я не чула від вас пропозицій щодо зменшення страхових виплат, коли ЄСВ зменшувався з 38 в середньому по країні до 22. А тепер, коли треба його...

БІЛЕНЬКИЙ С.Л. Ми ж кажемо про максимальну межу, Галина Миколаївна, а не про...

ГОЛОВУЮЧА. А максимальна межа провокує регресивність, то єсть найбільш бідні прошарки населення сплачують внесок, який споживають в тому числі багаті. То єсть я думаю, що вам треба почитати пана Стігліца, лауреата Нобелівської премії.

БІЛЕНЬКИЙ С.Л. Галина Миколаївна, це ж не податок, це внесок. Якби це мова йшла про ПДФО, можна було б дискутувати.

ГОЛОВУЮЧА. Ні, ПДФО – це зовсім інший податок. Ви ж абсолютно праві, страховий внесок, він напряду пов'язаний із страховими виплатами. І коли держава в особі без спілкування з кимось зменшувала ЄСВ, Яценюк, здається, його зменшував, зменшив на третину, то він чогось забув, Яценюк, що в нього є соціальні зобов'язання і що це арифметика. Якщо ти соціальні зобов'язання не зменшуєш, а їх треба виконувати, то зменшувати ЄСВ без зменшення виплат – це ризик, величезний ризик для бюджету, що бюджет буде іншими податками перекривати ці соціальні виплати. І ми цю деформацію маємо досі.

Тому мені здається, що в першу чергу роботодавцям потрібно переговорити із своїми людьми. Якщо люди готові зменшувати соціальні виплати при такому зменшеному ЄСВ, як вони є, то в цьому випадку ок. А якщо люди хочуть, щоб соціальні виплати були на тому рівні, на якому вони сьогодні є, або хоче суспільство, щоб пенсії були збільшені, пані Оксана Жолнович сьогодні нам сказала про те, що той, хто вийшов на пенсію і кому

сьогодні 75, 80, 85 років, хто працював вчителями, лікарями при Радянському Союзі і мав маленькі заробітні плати, той має несправедливо маленьку пенсію. Тому що він під час СРСР сплачував 56 відсотків ЄСВ. А той, хто сьогодні сплачує 22 і виходить сьогодні, той отримує пенсію сьогодні... І це є несправедливо, і люди це відчують. Давайте шукати компроміс і не забувати, що це страховий внесок. І якщо ми хочемо зменшити внесок чи не розширювати цю базу нарахування, то в цьому випадку держава не буде мати змогу знайти кошти на збільшення пенсій. Давайте шукати економічний компроміс в цьому сенсі. Ви знаєте, що Комітет соціальної політики завжди стояв на тому, що нам потрібно зберігати соціальний захист людей, а це означає, що ми стоїмо перед збільшенням або бази, або відсотка по ЄСВ, і це необхідність.

Я дякую за зауваження, я розумію, що це лобіювання інтересів роботодавців, але я думаю, що треба сідати і розмовляти з людьми. От як у французів 56, здається, чи 58 відсотків соціальних, social contribution. У разі, коли хтось виходить від держави або від роботодавців щодо зниження, там починаються страйки. Тому що люди не хочуть зменшення ЄСВ, тому що вони хочуть бути забезпеченими по тому соціальному захисту, який є.

А я думала, що ви скажете по 38 статті, де відбулася, власне, така перекидка грошей соціального страхування без консультацій із соціальними партнерами. Ми від комітету направили листа до уряду з запитом, чи були якісь погоджувальні протоколи щодо 38 статті бюджету на 2025 рік з соціальними партнерами щодо використання коштів єдиного соціального внеску, коштів, які є у фонді безробіття, безпосередньо 38 стаття. Тому ці кошти відповідно до 122 Конвенції МОП, ми з вами про це говорили ще у 2019 році, вона, як у 122-й Конвенції написано, що is supervised government, ...*(Не чути)* is supervised. Держава лише встановлює правила гри, водночас система має працювати в соціальному діалозі. На жаль, сьогодні соціальні партнери в соціальному діалозі пропозицій чесного обрахування ЄСВ, чесного обрахування ЄСВ від тих виплат, які сьогодні йдуть по системам

соціального страхування, не пропонують. А ви знаєте, що у мене є законопроект щодо чесного обрахування ЄСВ. Давайте тоді виходити разом з соціальними партнерами, обраховувати, який нам ЄСВ потрібен для того, щоб ми виконали соціальні зобов'язання, які сьогодні є в державі. І якщо ми хочемо зменшувати ЄСВ, не хочемо підвищувати пенсії до хоча б 40-відсоткового відсотку заміщення як вимагає конвенція МОП, то в цьому випадку давайте розмовляти з суспільством. Суспільство за те, щоб зменшувалися соціальні зобов'язання і який механізм обрахунку чесного розміру ЄСВ, і яка там позиція соціальних партнерів. Давайте шукати місце. Саме тут у фінансових питаннях потрібна ваша допомога від СПО і профспілок, і роботодавців. І в першу чергу для того, щоб ви знаходили спільну мову між собою, а потім до нас.

Перепрошую, пан Сергій, я люблю бізнес і люблю роботодавців, але нам потрібно забезпечувати людей соціальним захистом. Дякую вам за запитання.

У нас ще є пан Волинець. Будь ласка, пане Михайле, наш народний депутат від фракції "Батьківщина".

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Галина Миколаївна, дякую.

Маленька ремарка. Поскільки нас дивляться багато зараз учасників засідання комітету. Ви представили Сергія Біленького як представника профспілкової сторони, він видно теж не зрозумів. Але він говорив як роботодавець. І я уповноважений зараз від профспілкової сторони і маю честь спілкуватися з членами Комітету соціальної політики.

Я хотів би звернути увагу, на якій законодавчій базі Кабінет Міністрів формував цей проект бюджету України на 25-й рік. Ми бачимо, що попередньо було розроблено біля 50 чи навіть більше законопроектів, десь біля 15 вже прийняті, які послідовно впродовж кількох років погіршували становище людей найманої праці, соціально незахищених верств населення, інвалідів, людей з обмеженими можливостями. І саме Кабінет Міністрів

пропонує на 2025 рік, а взагалі і анонсує включно по 2027 рік, сформувати прожитковий мінімум на рівні 2 тисячі 920 гривень.

Профспілкова сторона обґрунтовано провела дослідження, розрахунки і прийшли до висновку, що прожитковий мінімум для працездатних має бути на рівні 9 тисяч 639 гривень, тобто заниження складає в 3,3 разу. Тобто те, що пропонує Кабінет Міністрів, – це в 3,3 разу менше, ніж пропонує своїми обґрунтуваннями профспілкова сторона. Ну, наприклад, для дітей віком 6 років профспілкова сторона пропонує 6 тисяч 770 гривень, а для дітей віком від 6 до 18 років – 8 тисяч 519, а для осіб, які втратили працездатність, – 6 тисяч 368.

Прикінцевими положеннями передбачено, в проекті прикінцевих положень, передбачено зупинити дію десятків діючих законів, що суттєво погіршить становище людей як найманої праці, так і соціально незахищених верств населення. Цей законопроект являється антисоціальним, і я підтримую позицію фракції "Батьківщина" і члена Комітету соціальної політики Юлії Тимошенко, що цей законопроект необхідно направити на доопрацювання.

Відносно мінімальної заробітної плати, де розраховуються показники оплати праці з урахуванням індексу зростання цін, інфляції і так далі, ми пропонуємо, профспілкова сторона, мінімальну зарплату встановити на рівні 10 тисяч 905 гривень. Кабінет Міністрів пропонує 8 тисяч гривень. І можна передбачити, наскільки люди збіднюють впродовж 2025, 2026, 2027 років, коли пропонується та ж сама мінімальна зарплата – 8 тисяч гривень. Крім того, ми пропонуємо встановити погодинний розмір заробітної плати 65 гривень і 43 копійки.

Просимо врахувати всі наші пропозиції. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Михайле.

Я ще не бачила пропозицій СПО профспілок. Я думаю, що ви направите їх, да, в письмовому вигляді також до комітету, щоб ми їх побачили?

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Пане Галино, є лист Шубіна, представника профспілкової сторони, направлений вам. І, я думаю, десь чи це по дорозі, чи, можливо, вже...

ГОЛОВУЮЧА. Гаразд. Ми обов'язково подивимося.

Ми зараз приймаємо рішення по комітету. І ми зараз до висновку нашого комітету докладаємо ті листи, які надійшли від народних депутатів України. Водночас я думаю, що ми з листом пана Шубіна ознайомимо всіх народних депутатів, і у нас буде ще можливість кожному народному депутату подати пропозиції до бюджету на перше читання до 1 жовтня, як це і передбачено Регламентом. Здається, до 1 жовтня, я там не помилилась? Чи, може, у нас там більше часу є?

Я, до речі, вдячна дуже Міністерству фінансів і уряду за те, що, попри наш воєнний стан, бюджет, і навіть Бюджетна декларація, трирічна, були внесені до Верховної Ради вчасно. Тому Мінфін попрацював добре. І я думаю, що там ті вади, які є в бюджеті, ми будемо намагатися виправити під час підготовки бюджету на друге читання. Водночас нам торпедувати бюджет ні до чого, бо неприйняття закону може призвести до того, що наші військові залишаться без забезпечення. Тому що найбільша величина – ми про це вже говорили на початку, - це забезпечення нашої армії. І бюджет наш залишається в цілому також, що всі доходи наші йдуть напряму, крім єдиного соціального внеску, вони йдуть на оборону, а наша цивільна вся система утримується за рахунок наших кредитів або наших міжнародних партнерів, які надають нам допомогу на неповоротній основі. Тому я думаю, що тут наші народні депутати виважать це.

Шановні народні депутати, є ще... У нас Юлія Володимирівна, будь ласка, підключилася до нас. Будь ласка, Юлія Володимирівна.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Доброго дня, шановні колеги. Вибачте, були технічні проблеми. Я знаходжуся зараз ближче до Донецької області, тут зв'язку немає.

Що я хотіла би сказати? Я, пані Галино, на жаль, не мала такої честі прослухати всі дискусії на тему бюджету, і мені дуже шкода. Але я чула ваше останнє зауваження, що Мінфін добре пропрацював. Ну, от вони подали бюджет вчасно, але стратегічно цей бюджет зроблений недопустимим чином взагалі.

Знаєте, я не буду довго говорити, тому що я думаю, що вже всі втомилися обговорювати цей бюджет. Я вам просто наведу декілька фактів і вам просто стане зрозуміло, що такий бюджет, в принципі, він концептуально абсолютно невірний.

От, наприклад, те, про що ми говорили, про соціальні стандарти. Як так можна зробити, щоб всім керівним органам в країні в півтора разу підвищили заробітну плату, в півтора разу. Я просто хочу вам нагадати, що навіть такі антикорупційні прекрасні структури як НАБУ, САП і так далі отримують тільки заробітну плату 12 мінімальних заробітних плат плюс ще у них до 400 відсотків надбавки по спеціальних завданнях, по спеціальних роботах, які вони виконують.

А в той же час для всієї іншої країни: для освітян, науковців, медиків, для пенсіонерів залишаються соціальні стандарти по суті винищення цих людей. Як, ви ж самі розумієте як можна прожити на 2,5 тисячі гривень мінімальної пенсії. Це нереалістично взагалі ні в якому випадку, навіть в самих-самих економних системах споживання цих грошей. Прожити на ці гроші неможливо. Як можна прожити бібліотекарям, вихователям, наприклад, санітаркам на 6-7 тисяч гривень в місяць? Це нереалістично абсолютно.

І в той же час, наприклад, силовикам, які не воюють, я не говорю про Збройні Сили України, але мінімум в 3, в 4 рази більше платять ніж освітянам і науковцям. Ви розумієте, що цей бюджет концептуально

невірний. Коли говорять, що грошей на це не вистачає, це неправда. Тому що, наприклад, за Законом про Національний банк, а також Бюджетним кодексом 100 відсотків прибутку Національного банку мусить перераховуватися назад в державний бюджет.

А якщо ви візьмете просто дві цифри бюджету, скільки перераховує державний бюджет у вигляді відсотків Національному банку по ОВДП і скільки назад повертає Національний банк грошей у бюджет, тобто у вас вийде 62 мільярди в цьому бюджеті недовраховано того, що Національний банк мусить повернути державному бюджету. Або, наприклад, в доходній частині бюджету не враховані доходи, я підкреслюю, доходи від заморожених активів країни-агресора навіть у Європейському Союзі. Я нагадую, що Боррель говорив про те, що на рік це мінімум 3 мільярди євро. У цьому році ми ще не отримали нічого. У наступному взагалі навіть у бюджеті ці гроші не враховуються, а це не кредити, це реальні доходи державного бюджету через перерахування нам доходів на заморожені активи країни-агресора.

Крім того, я вважаю аморальним в такому бюджеті на 50 відсотків підвищувати заробітну плату там державним апаратам, управлінням в міністерствах, відомствах і так далі, а крім того, збільшувати на 17-20 відсотків видатків взагалі на життя державних установ таких, наприклад, як ДУС і інші, я не буду перераховувати, в той час, коли не індексується навіть мінімальна пенсія, яка сьогодні не на рівні прожиткового мінімуму, а на рівні смерті цих людей. Я також вважаю, що аморальним є зараз продовжувати ремонтувати дороги, коли ми не індексуємо заробітні плати і пенсії найбільш біднішим людям.

Тому, знаєте, я не хочу далі займати цей час, тому що дуже багато було це сказано. Але більше ніж на 50 мільярдів скорочувати соціальні видатки і скорочувати на мільярди гривень видатки Міністерства ветеранів, я не знаю, чесно кажучи, як ми будемо дивитися в очі нашим військовим. Що стосується переселенців, це взагалі просто жесть страшна.

Тому, пані Галино, я зараз не хочу емоцій, ви знаєте, що ми подали величезний файл наших обґрунтованих зауважень до цього бюджету. В тому числі ми ж давно домовлялися, що ми не ліземо в інші законопроекти і Закону про бюджет, а у нас там скасовуються десятки, десятки і десятки, призупиняються або не виконуються, положень соціальних законів, які діють сьогодні в країні. Тобто це бюджет, я можу вам сказати, що він не стільки несправедливий, він не стільки, як вам сказати навіть, не хочу використовувати таких надто сильних слів, але це бюджет, який або вижене українців з України остаточно, в тому числі внутрішньо переміщених осіб, або доб'є тих, хто залишається.

І тому мені здається, що наш комітет, особливо вивчивши наші пропозиції, такі суттєві пропозиції і плюс ми вам сьогодні ще дошлемо ресурси, прямо інвентаризацію ресурсів, де можна взяти додаткові доходи і скоротити по видаткам цей бюджет, щоб забезпечити соціальні. Ми подаємо вам збалансовані пропозиції, тобто сьогодні-завтра ми подамо вам доходи, тобто додатковий ресурс, який можна використати на соціальні цілі. Ми як соціальний комітет мусимо стати лідером неприйняття, неприйняття такого проекту Державного бюджету на 25-й рік, тим паче, що я вам навіть поспіхом перерахувала три ресурси, які треба негайно задіяти для того, щоб посилити соціальні видатки. Це тільки три, а ми вам даємо в пропозиціях, які сьогодні направимо, десятки джерел для того, щоб бюджет по-іншому збалансувати.

Чесно кажучи, читаючи цей бюджет, вся наша команда його читала практично з олівцем, ми кожену строчку і кожену літеру вчитали, у нас склалося таке враження, що у нас не одна війна, а у нас дві війни: одна війна на фронті, а друга війна – це просто винищують українців в тилу. І тому я прошу вас, пані Галина, ви знаєте, я з повагою до вас ставлюся і до всієї команди комітету, я прошу вас: давайте займемо лідерську позицію в тому, щоб такий бюджет, як сказати, антисоціальний, це нічого не сказати. Щоб такий бюджет не мав шансу народитися в Україні на 2025 рік, нам треба його перетрусити, реально все зважити, весь популізм відкласти в сторону, просто

начисто, но нам треба зробити все для того, щоби люди вижили, українці вижили, причому вижили найбільш, ті, яким вже взагалі нема за що жити.

Ну, знаєте, і теж дивитися, наприклад, як виплачують 40 мільйонів гривень, це вже така більш моральна сторона питання, 40 мільйонів гривень виплатили звільненому за корупцію керівнику Укренерго. 40 мільйонів гривень, це йому підйомні на те, що його, скажемо так, звільняють за корупцію і йому треба там трошки, ще пару місяців, прожити на ці 40 мільйонів гривень.

А подивіться, які заробітні плати у наглядових рад, наприклад, державних наших підприємств, там 500 тисяч гривень – це мінімальне те, що їм платять в місяць. Подивіться, керівники державних підприємств ті, які недоперераховують гроші в держбюджет, а вони зобов'язані всі гроші зі свого прибутку перерахувати в держбюджет, це державні корпорації і монополії державні. Там від тисячі до трьох, вірніше, від мільйона до 3 мільйонів гривень на місяць платиться заробітна плата керівникам і приблизно такі ж заробітні плати платяться заступникам. Ну хтось же ж мусить навести з цим порядок і якось упорядкувати ці речі. Ви розумієте, ну, не можна, ну, просто хоча би раз, щоби депутати Верховної Ради і Кабінет Міністрів послушали, як живуть пенсіонери на мінімальну пенсію, наприклад. Ну, я говорю, там 2 тисячі гривень 500, це така середня мінімальна, є там 2600, 2700.

Ну, скажіть мені, будь ласка, це ж винищення наших батьків, це ж винищення. І тим паче, що у більшості з них зараз сини і доньки воюють на фронті. І розумієте, і залишати їх на таку пенсію? А якщо вони взагалі самотні? Це практично ми їх обрікаємо на смерть, причому на голодну смерть. А може і на холодну, тому що ще ж і субсидії по тарифах не покривають же ж сто відсотків, там же ж теж тільки частину покривають.

Тому, пані голово, дуже покладаюся на вас і покладаюся на членів нашого комітету. Нам потрібно просто серйозно виступити проти такого бюджету, але з пропозиціями. Але з пропозиціями.

Дякую за увагу. Тому, до речі, ми і пропонуємо відправити на доопрацювання. Тому що і до кожного депутата...

ГОЛОВУЮЧА. Я думаю, що більш конструктивний шлях, те, що ви робите як опозиція, зокрема, коли ви готуєте альтернативний збалансований бюджет. Тобто це взагалі абсолютно правильна політична практика, коли ви показуєте джерела і суспільству, коли в опозиції є збалансований бюджет. Я думаю, що і влада в тому числі буде дослухатися, коли такі пропозиції будуть збалансовані, тут ви абсолютно правильно йдете. І я вдячна вам за великого листа, який ми додаємо до нашого висновку, і будемо направляти на бюджетний комітет, і на інші структури. Ви, до речі, зачепили питання щодо оплати на державній службі, яке ми сьогодні ще не обговорювали, ми обговорювали більше соціальні стандарти.

Водночас, колеги, я думаю, що теза про те, що розмір прожиткового мінімуму, який застосовується в 7 статті, є тим показником, на який виживають українці, вона не зовсім правильна. Тому що давно вже українське законодавство змінилося і ми виплачуємо багато соціальних виплат, вони в якійсь кратності до цього параметру, який вже не є прожитковим мінімумом насправді вже давно, це якийсь квазіпоказник штучний, який в кратній величині використовується по різних виплатах.

Тому в мене теж велике прохання. Оксана Жолнович, ви з нами ще залишилися? Чи можете ви в записках до бюджету, навіть вдогонку до цього бюджету, або до інших документів при зміні бюджету, надавати реальні середні показники, скільки ми сьогодні... скільки українець отримує реально? От так, знаєте, як є проблема посадового окладу і реального доходу держслужбовця. Посадовий оклад, вони там кричать, що у них 12 тисяч чи 17 – на руки отримує 3 мільйони 600 на рік. Тому є різниця, мабуть. Ми про це вже сьогодні говорили, що ті, хто не ввів грейди, той робить чи 300, 400 відсотків премії, розподіляє той так званий залишок, який формує кожен державний орган, виходячи з граничної чисельності органу, яку затверджує

Кабінет Міністрів. Я, до речі, особисто буду подавати правку про те, що граничний обсяг розмірів державних структур має затверджуватися Верховною Радою України, а не через постанову Кабінету Міністрів, яка теж паном Яценюком ще колись була прийнята, але останні зміни були в грудні 2023 року. І тому кількість, гранична чисельність кожного державного органу, вона відповідно до зменшення кількості українців має зменшуватися. Ну, не може бути так, що у нас державний апарат тільки пухне і зростає. Ну, наприклад, у нас Апарат Верховної Ради України за останній рік зріс у відсотках людей, які працюють, на 22 відсотки. Це показник з інформації, яка розміщена на сайті Верховної Ради України. Водночас кількість людей, які проживають в Україні, зменшилася, і цей державний апарат обслуговує набагато меншу кількість людей в Україні, яка проживає.

Нам сьогодні зазначали урядовці, що зменшення витрат на соціальну сферу відбулося не тому, що зменшилися подушні показники, а тому, що зменшилася кількість людей, яка проживає на території України. З цим пов'язана також і система освіти, і система охорони здоров'я, бо дітей народжується менше. І ми розуміємо, що прогноз... сьогодні опублікована стаття Елли Лібанової щодо демографічного прогнозу і її роздуми щодо того, скільки у нас діточок народиться в наступному році. Тому бюджетні показники, вони відповідно прив'язані до того, що може генерувати нація, яка зменшилася, як податки, а таким чином і розподіляти має. Але тут дуже важливо, чи зростає, чи ні оцей подушний показник на різні домогосподарства: на малозабезпечені домогосподарства, яким потрібна житлово-комунальна субсидія, який дохід в цьому домогосподарстві, скільки держава додає для того, щоб реально утриманці в цьому домогосподарстві були на рівні, який би сприймався суспільством як справедливий.

І оцю дискусію нам потрібно продовжувати. Ми говорили без вас, Юлія Володимирівна, і щодо 7 статті і вади її. Водночас я думаю, що ситуація не настільки катастрофічна, що людям не буде чого їсти. Я думаю,

що все забезпечено. І сьогодні міністерка соціальної політики про це доповідала.

А що стосується оплати на держслужбі, я думаю, що нам треба у Верховній Раді прискорювати 8022 законопроект і брати там всі види служб і діяльності на державній службі. Тому що ми за Радянський Союз переплутали політичні посади, патронатну службу, державну службу, військову службу, службу в силових міністерствах і відносини в трудовому секторі, де є роботодавець і найманий працівник. і у нас смятка відбулася. Я думаю, що Міністерство економіки розшиває цю проблематику, з нами сьогодні Тетяна Бережна, яка головує в робочій групі щодо підготовки Трудового кодексу, і вони розшивають застосування Трудового кодексу саме в трудових відносинах. А там, де трудові відносини не застосовуються у повній мірі, наприклад, у державній службі чи в патронатній службі, чи на політичних посадах, нам потрібно продумувати, яким чином там захищені чи ні трудові права, які вже не в чистому виді трудові права, тому що знаходження на посаді – це вже діяльність людська, це вже не підпадає під регулювання директив ЄС щодо трудової діяльності. Тому тут багато про що потрібно думати, і я дякую вам за мудрий лист. Я думаю, що ми багато чого використали з вашого листа при підготовці висновку нашого комітету.

По висновку нашого комітету. Шановні колеги, ми теж вночі працювали, ми його розмістили в хмарці, ви його бачите. Ми, мабуть, що зробимо, я буду пропонувати зробити так, як ми зробили раніше. Ми його розмістимо у хмарці, і кожний народний депутат може надати пропозиції впродовж там день-два, бо він великий, це така вийшла наукова робота, яку потрібно дочистити, ще й потрібні ваші руки, чотири ока, да, два ока готували, два ока потрібно, щоб подивилися. І після того ми будемо затверджувати вже кінцевий висновок і будемо, як завжди, додавати до цього висновку листи народних депутатів. Я сказала вже, хто це – пані Тимошенко і пан Струневич, пропозиції до кодексу, яких надійшли письмово.

Михайло Михайлович ще... А, ні Юлія Володимирівна, ви опустили руку.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Я хочу репліку просто сказати.

ГОЛОВУЮЧА. Звичайно, звичайно.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Дивіться, було би дуже справедливо, якщо б ми статтею бюджету обмежили взагалі максимальний рівень заробітної плати для державних корпорацій, а також для працівників державної сфери управління. Не можна такі зарплати отримувати тоді, коли ми не індексуємо пенсії і заробітні плати і маємо всього 36 відсотків від мінімального прожиткового рівня, затвердженого за методологією мінімальні рівні заробітної плати і пенсії, мається на увазі, для непрацевдатних осіб, мінімальний прожитковий рівень. Тому я просто прошу, щоби наш комітет розглянув пропозицію, правильно порахували це, і по відношенню до мінімальної заробітної плати, наприклад, там 5, 10 мінімальних заробітних плат хай буде, ну не більше цього. Ну не більше цього. Тому що далі те, що більше, це вже під час війни виглядає реально аморально.

Тому давайте розглянемо цю пропозицію теж окремо, не зараз, безумовно, осмислимо її і, наприклад, визначимося, що всі отримують з доплатами, з преміями, з усім на світі не більше, наприклад, 10 мінімальних заробітних плат. Я маю на увазі працівників державних корпорацій, наглядових рад, а також працівників органів державної влади. Тому що так воно не пройде, цей бюджет так не пройде, не може бути країна поділена на білих і чорних. Не може бути країна поділена на тих, хто сьогодні, як сир в маслі, і більше того навіть ніж сир в маслі, і тих, хто сьогодні не може собі зайвої буханки хліба купити.

ГОЛОВУЮЧА. Я згодна повністю. Цей проект, я його називаю вся країна в грейдах, він буде потребувати суттєвого скорочення в тому числі державного апарату. Тобто ми розуміємо, що якщо ми хочемо зберегти наш потенціал на держслужбі, зокрема, нам потрібно в якомусь сенсі зберігати не захмарні, але ті заробітні плати, які сьогодні є в державному секторі у службах, які перейшли на грейди. Водночас для того, щоб їм забезпечити такий дохід, нам потрібно скорочувати штати, і це абсолютно економічно виходить. Тобто держслужба не може не зменшуватися, коли зменшується кількість людей, які живуть в цій країні. Умовно кажучи, прибалтійські країни мають одночасно в одній особі народну депутатку, Міністерство соціальної політики одночасно, яка заміщує і виконує обов'язки міністра освіти. Тому що людей, які проживають там мільйон, 2 мільйони, тобто величина народонаселення в таких країнах маленьке, і тому ми мусимо це призвести. Це дуже болюча процедура. Державний апарат завжди має такий супротив, але я готова в це включатися. Юлія Володимирівна, я думаю, разом ми це можемо зробити.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Дякую, пані Галино.

ГОЛОВУЮЧА. У нас ще підняла руку Колобродова Олена.

Ми зробимо такий захід обов'язково, в мене ще там є купа матеріалів і щодо політичних посад. Ми знайшли в Ярослава Мудрого людину, доцента, яка писала роботу, які ознаки на політичних посадах, як це відрізняється від патронатної служби. Але це велика реформа, вона йде, і 8222 у комітету Шуляк, там нею Корнієнко займався. Але мені здається, що нам потрібно паса Олександра залучати до цієї роботи і підсилувати. Це потрібно зробити. Я тут прихильник ваш.

Пані Колобродова Олена, будь ласка.

КОЛОБРОДОВА О.В. Дякую, Галино Миколаївно.

Доброго дня, шановні народні депутати. Сьогодні, дійсно, пролунали дуже слушні зауваження до законопроекту про держбюджет, зокрема, і з боку Юлії Володимирівни Тимошенко. І ми підтримуємо кожне її слово.

Уповноважений надав комітету низку зауважень і пропозицій на 20 листках, ви зможете це побачити з обґрунтуванням. Я у зв'язку з тим, що ми працюємо майже дві години, зупинюся коротко тезово на деяких з них.

Я хочу зауважити, що під час підготовки проекту закону урядом продовжено неправомірну практику врегулювання Законом про держбюджет правовідносин, які мають унормовуватися шляхом внесенням змін до базових законів. Я хочу нагадати усім, що предмет Закону про державний бюджет чітко визначений в Конституції. Цей закон не може скасовувати, змінювати обсяг прав і обов'язків, пільг, компенсацій і гарантій, передбачених іншими законами України. І про це не раз зауважував Конституційний Суд, визнаючи неконституційними ті чи інші положення Закону про бюджет.

Далі, на що я хотіла б звернути увагу. Щодо розрахункової величини для обчислення виплат за рішенням суду на рівні 1600, це в статтях 7 і 8 законопроекту, таке застосування створило соціальну напругу серед населення, постраждалого внаслідок Чорнобильської катастрофи. І я хочу сказати, що Уповноваженим внесено конституційне подання щодо визнання статті 8 неконституційною діючого бюджету, і знову нам пані Жолнович обіцяла на зустрічі з Уповноваженим, що не буде братись 1600 як розрахункова величина, і знову вона потрапляє в бюджет.

Наступне. Я би хотіла звернути увагу, що в даному проекті Закону про бюджет зовсім не передбачено коштів для погашення заборгованості із заробітної плати на підприємствах, що знаходяться в сфері управління ЦОВВ. Тільки що говорила пані Тимошенко про державний сектор, про наглядові ради, які отримують суми ...*(Не чути)*, а, я перепрошую, жодної копійки на погашення заборгованості по заробітнім платам не передбачено.

Також ще коротенько я хотіла би звернути увагу, що слід переглянути суму видатків на фінансування бюджетних програм, за якими здійснюються погашення заборгованості на виконання рішень суду. Я хочу зауважити, що нам ніколи не вступити в Європейський Союз, якщо у нас будуть такі заборгованості по рішенням судів.

І останнє, на чому я хотіла наголосити, то це на ганебних заробітних платах наших освітян. Я це говорю зараз як представник Уповноваженого і як мама трьох дітей шкільного віку...

ГОЛОВУЮЧА. Тут не мама трьох дітей, ви тут представник Уповноваженого, я перепрошую, і не прибирайте повноваження щодо того, хто вступає в ЄС. Давайте говорити саме з посади, пані Олено.

КОЛОБРОДОВА О.В. Окей. Але ті ганебні заробітні плати і стаття 61 ніколи в житті Закону України "Про освіту" не буде виконана. Її завжди призупиняють, врегульовують постановами Кабінету Міністрів. Тому ми звертаємо увагу, що слід збільшити освітню субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на 2025 рік.

Дякую. Це все, коротко.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Освітня субвенція – це не компетенція нашого комітету, це сто відсотків, у нас трошечки інше. Дякую за зауваження, водночас це до pana Бабака.

І оскільки ми зачепили питання оплати тільки на держслужбі, я хочу проговорити, що 8222, я зачепила цей законопроект, я так зрозуміла, що пані Крінська-Шарай Наталія, директор Генерального департаменту з питань політики оплати праці та функціонального розвитку державної служби НАДС, будь ласка, коментар, я зрозуміла так, що від вас.

КРІНСЬКА-ШАРАЙ Н.В. Шановна Галина Миколаївна, шановні члени комітету та присутні! Перш за все хочу подякувати вам від НАДС за актуалізацію ... *(Не чути)* 8222, це важливо.

І хочу зазначити стосовно законопроекту 12000. Відомо, що наступний рік, він продовжується в якості, скажімо так, перехідного періоду реформи системи оплати праці на державній службі, про це вже говорили сьогодні. Національне агентство проаналізувало тактику впровадження відповідних положень в Законі про Державний бюджет на 2024 рік, і за результатами цього аналізу для попередження, скажімо так, продовження деяких проблемних питань ми підготували і надіслали свою позицію на ім'я вашому комітету. Тому просимо розглянути і врахувати при прийнятті рішення.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Наталія.

Ми попрацюємо з вами поза межами сьогоднішнього комітету, бо це не зовсім відноситься до бюджету саме соціальної політики, це більш, ну, я ж говорю, це державна влада, тим більше, що ваш законопроект поки що стосується виключно державної служби. А мова йде про те, що він не регулює всю країну в грейдах: вчителів нема, лікарів нема, державних установ нема (те, про що Юлія Володимирівна казала), політичних посад нема, патронатної служби нема. Те, що в нас прожитковий мінімум прив'язаний в 16-му році в НАБУ, НАЗК – нема. То єсть такого повноцінного регулювання, системного по країні поки що 8222 не містить. А нам треба зачепити всю цю тематику.

КРІНСЬКА-ШАРАЙ Н.В. Галино Миколаївно, якщо дозволите, все ж таки хотіла присутнім... ви більш ніж знаєте про це, але присутнім хотіла нагадати, що питання саморегулювання і реформи державної служби, саме державної, інституту державної служби, воно є окремим індикатором набуття права...

ГОЛОВУЮЧА. Так ми ж це знаємо. Це ми знаємо.

КРІНСЬКА-ШАРАЙ Н.В. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Якщо ми мільярд євро не отримаємо, то ми реформи не проведемо, індикатор це чи не індикатор. Європа знає, що нам потрібно цей мільярд євро. Якщо в нас цього мільярду євро не буде окремо на спецфонд, то ніякої реформи не буде, індикатора не буде.

Давайте ми просто не будемо один одного, я вже неодноразово сьогодні чую на засіданні комітету, шантажувати тим, що ми там вступаємо кудись чи не вступаємо, давайте просто наводити лад в країні так, щоб у нас була система нормально, так, щоб у нас не було, що хтось є рабом і працює на суму мінімальну, а хтось 3 мільйони 600 отримує. У нас розбіг отримання доходу на державних службах від 120 до 4 мільйонів і більше. Так от такого розбігу по будь-яких індикаторах в Європі нема. Тому потрібно захищати тих, хто менше отримує. А переведення державних структур на грейди вимагає збільшення фондів фінансування саме оплат такої держслужби, якщо це проводиться без скорочення.

Хочете, я приведу вам приклад, скільки сьогодні є працівників в Секретаріаті Кабінету Міністрів? В тому році було 680, до того було 400. А скажіть, будь ласка, сьогодні скільки? 760. Що це таке? Скажіть мені, яким чином Секретаріат Кабінету Міністрів під час війни зростає по кількості? Я вам привела пропозицію, наприклад Апарат Верховної Ради України, який збільшив кількість заповнених посад на 22 відсотки. Ну, це що? У нас що сьогодні, там, у відпустку пішли народні депутати, чи у нас тут заробітні плати маленькі? А зарплати в Апараті, я перепрошую... Якщо брати середню. А якщо брати тих, хто реально тягне на себе воза 24/7, отой не захищений, тому що вручну розподіляють пенсію, а потрібно робити систему 70 на 30. Ви це знаєте краще, ніж я.

Тому те, що ви провадите в подальшому роботу, я і Єрмоличеву дякую, Роману, тому що це на його плечах там вивезена ця реформа в тому році. Я думаю, що ми продовжимо цю реформу і в цьому році, але вона буде напряду пов'язана із скороченням людей, які працюють на державних службах, може, крім тих структур, які таке скорочення провели. Державна податкова служба провела, Міністерство соціальної політики провело, Пенсійний фонд України працює з додатковими функціями, не вимагаючи собі доповнення заробітних плат. Таким чином, оці диспропорції, коли хтось, навіть там казна працює, ну, так, як працює, забезпечуючи всі переведення. Таким чином, нам потрібно думати, що ті, хто тягнуть, вони не можуть бути викинуті за оці грейди. І оця система, вона незбалансована, і вона несправедлива.

Нагадаю вам, що у нас в державному секторі в тому чи в іншому сенсі працює дві третини людей, яких ми відносимо до людей найманої праці. У лише третина наших робочих рук працює в приватному секторі. Це теж деформація, тобто у нас лише третина є виробничий сектор, який забезпечує фінансування цієї всієї моделі. І ми стоїмо на демографічній кризі. Це все виклики, які дісталися нам в нашому житті, і їх потрібно враховувати. Тому ми будемо вимушені це робити. Да, це непопулярні кроки, але ми мусимо бути до цього готовими, але зберегти цінні кадри.

Асоціація міст, і ми будемо підводити ризику. Будь ласка, Людмила Яремчук.

ЯРЕМЧУК Л. Шановна Галина Миколаївна, шановні панове народні депутати, шановні пані та панове присутні сьогодні. Я хотіла б звернути увагу на фінансування пільг, а саме пільг з проїзду окремих категорій громадян і пільг з послуг зв'язку. Починаючи з 2016 року, субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на відшкодування сум вартості пільг не передбачається. Відповідно як Укрзалізниця, так і Укртелеком позиваються до територіальних громад, які у свою чергу несуть витрати.

Хочу звернути увагу на рішення Верховного Суду від 2 червня минулого 2023 року, відповідно до якого суд дійшов висновку, що замовником таких пільг є держава і відповідно боржником по відшкодуванню вже наданих пільг є також держава. Тому ми, власне, просимо передбачити у Державному бюджеті на 2025 рік субвенцію у сумі 22,7 мільярда гривень і закріпити її на постійній основі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, але це не Комітет соціальної політики, це до пані Шуляк. Дякую.

Дякую, шановні народні депутати. Таким чином ми поступимо, як завжди. У нас є проект висновку нашого комітету. Впродовж одного-двох днів ми чекаємо від вас пропозиції. Проект рішення мені зараз секретаріат надав, ми вивісимо його в хмарку. Прошу в режимі будь-якому, листом, не листом, ви знаєте, що ми працюємо в будь-якому режимі, в WhatsApp, народні депутати надсилають пропозиції, після того ми проголосуємо те кінцеве рішення, яке ми зробимо всі разом. Я думаю, що наше сьогоднішнє обговорення є плідним і дозволить кожному народному депутату прийняти своє рішення щодо того, як змінювати бюджет від першого до другого читання і приймати його чи ні в першому.

Дякую, шановні... Ой, так, у нас ще один пункт. Шановні народні депутати, нам потрібно проголосувати, я анонсувала це, голову робочої групи і створення робочої групи, обрати голову, я пропоную Цимбалюка Михайла Михайловича, щодо законопроекту 11225. Він нагальний, він підтримується багатьма, декілька десятками громадських організацій. Там буде потужна робота з Міністерством охорони здоров'я, якого я теж прошу долучитися активно, бо це реформа маршрутизації людини у МСЕКах, яка дуже є нагальною, особливо для наших військових, які комісувалися. Тому в мене є пропозиція проголосувати за створення робочої групи і обрання

головою пана Михайла Михайловича, якщо не буде заперечень, але ж попередньо ми говорили.

Будь ласка, пане Анатолію, я прошу проголосувати.

ОСТАПЕНКО А.Д. Шановні колеги, голосуємо.

ТАРАСЕНКО Т.П. Я вибачаюсь, у мене просто звук довго включався. Тарасенко. Можемо ми співголювати в цій групі?

ГОЛОВУЮЧА. Можемо, конечно. Конечно.

Тоді співголова – пан Цимбалюк Михайло Михайлович і Тарасенко Тарас. Будь ласка, голосуємо.

Да, Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М. Я вважаю, що хтось один має нести відповідальність, бо якщо співголови, то це крайнього не найдемо. Я не заперечую, щоб Тарас Тарасенко очолив робочу групу, ми його підтримаємо.

ТАРАСЕНКО Т.П. Ні, Михайле Михайловичу, я із задоволенням буду приєднуватися до вас, до роботи, тому що тема МСЕК мене просто цікавить і як реабілітація. Тоді я знімаю свою кандидатуру.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, Тарасе.

Михайле Михайловичу, не уникайте відповідальності. Ми з вами говорили про те, які можуть бути складнощі під час підготовки робочої таблиці... моє потужне плече в комітеті щодо підготовки робочих таблиць, тому не уникайте. Пана Тараса залучимо на всі засідання.

ОСТАПЕНКО А.Д. Шановні колеги, я хочу нагадати, що кожен з народних депутатів, тим більше членів комітету, може бути присутній на

любій робочій групі, на якій доопрацьовується будь-який законопроект. Тому я дякую, що ми знайшли консенсус.

Тоді голосуємо за пропозицію голови комітету щодо обрання Михайла Михайловича Цимбалюка головою робочої групи до законопроекту 11225.

Третьякова Галина Миколаївна.

ГОЛОВУЮЧА. За.

ОСТАПЕНКО А.Д. Цимбалюк Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М. Утримався.

ОСТАПЕНКО А.Д. Струневич Вадим Олегович. Відсутній.

Бабенко Микола Вікторович. Відсутній.

Арсенюк Олег Олексійович.

АРСЕНЮК О.О. Арсенюк – за.

ОСТАПЕНКО А.Д. Гривко Сергій Дмитрович.

ГРИВКО С.Д. За.

ОСТАПЕНКО А.Д. Остапенко Анатолій Дмитрович – за.

Никорак Ірина Петрівна.

НИКОРАК І.П. Никорак – за.

ОСТАПЕНКО А.Д. Тарасенко Тарас Петрович.

ТАРАСЕНКО Т.П. Категорично за.

ОСТАПЕНКО А.Д. Тимошенко Юлія Володимирівна.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Тимошенко – за.

ОСТАПЕНКО А.Д. Циба Тетяна Вікторівна.

ЦИБА Т.В. Циба – за.

ОСТАПЕНКО А.Д. 1 – утримався, всі остальні – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановні народні депутати.

Слава Україні! Завершуємо засідання.